

IZVESTJA

Muzejskega društva za Kranjsko.

Letnik VI.

1896.

Sešitek 4.

Carinska in poštna postaja Podpečjo pri Brdu.

Spisal Ivan Vrhovnik.

Zunaj Ljubljane je bila v prejšnjih časih jedna najvažnejših poštних postaj v naši deželi ona na dunajski cesti Podpečjo pri Brdu. Ponosna jednonadstropna hiša z obširnimi gospodarskim poslopjem, stoječa ob veliki cesti pod strmo skalo, ki je dala kraju ime, priča še dandanašnji, da je moral biti nekdanj tu živahen promet. Valvasor jako hvali ta poštni dom. Tu se je dobivalo za poštene novce vse, kar si je potnik želel: jedi in pijače. O njegovem času je poštaril Podpečjo Jurij Ernest Kraa.

Davno poprej, predno je šel tod mimo prvi poštni sel, so pobirali tu mitnino. Podpeška mitnica je mati ondotne poštne postaje. Carinarji so bili do malega vsi zajedno poštni odpravitelji. Ta mitnica je bila lastnina deželnega kneza, ki je izročal njeno upravo svojemu vicedomu.

Prvi oskrbnik, čegar ime nam je ohranjeno v vicedomskih listinah, je Andrej Salittinger. Dne 8. nov. 1538 je pisal cesar Ferdinand z Dunaja kranjskemu vicedomu Sigmundu von der Durr, da so minila tri leta, ko je imel mitnico Podpečjo v oskrbi Andrej Salittinger. Ker je prosil cesarski svetnik in višji živežnik (Obrist profantmeister) Jošt pl. Lilgenberg, da naj bi mitnica ostala še nadalje Salittingerju, zato je ukazal cesar vicedomu, naj jo ostavi v rečeni oskrbi, dokler drugače ne ukrene.

Isti cesar je izročil svojo mitnico Podpečjo dne 14. jul. 1553 Nikolaju Juričiču (Juritschütz) za 10.000 renskih gld. Izza 24. dne sept. 1553 naj vživa, dokler živi, vse dohodke omenjene mitnice kot obresti gorenje svote, plačuje naj carinarja ter natančno izpolnjuje mitniški red. Toliko je plačal cesarju tudi naslednik Juričičev Krištof Teuffl (Steuffel) iz Krottendorfa, ki je jel carinariti l. 1556. Pomočnik mu je bil Janez Grego in še trije drugi. Pritožil se je na Dunaj, da mu mitnica ne donaša po 500 gld. obresti na leto, nego da ima nedostatka 150 gld. Da bi ga odškodoval, mu je cesar dne 11. sept. 1564 nakazal urbarni davek graščine Pütten na Nižjem Avstrijskem. Teuffl in njegovi dediči pa so se zavezali, da toliko povrnejo cesarju, kolikor bi se v prihodnje morda zvišali dohodki podpeške mitnice. Oskrboval jo je do l. 1569. Dne 27. sept. i. l. so namreč veleli kamorni svetniki nadvojvode Karola vicedomu Hofferju, naj dva meseca pred sv. Jurijem razglasi, da se da v zakup na tri leta mitnica Podpečjo, ki jo je imel doslej v najemu Krištof Teuffl; od novega zakupnika naj zahteva zadostno varščino in poroštvo, Teufflu pa naj o pravem času odpove najem. Poslednji se zove v listini cesarja Maksimilijana, izdani v Pragi dne 10. jan. 1570, Krištof Teuffl »Freyherr zu Gundersdorf«.

Deset let pozneje je bil najemnik podpeške carine Waldin de Sänne (de Zänne, De Zanne, njegovi potomci so se večinoma pisali Dezani ali Dezanj, Dezänj). Dne 5. avg. 1580 mu jo je graška kamora iznova izročila na tri leta, ki naj se štejejo od sv. Jurija i. l. do sv. Jurija 1583. V reverzu podpisanem dne 17. avg. 1580 obeta rečeni najemnik, da bo oskrboval mitnico po dosedaj običajnem redu brez slehrne pritožbe ali novotarije. Konec vsakega leta ali 14 dni pred sv. Jurijem ali 14 dni po sv. Juriju bo izročal vicedomu najemnino, ki je znašala po 230 renskih gld. na leto. Po Waldinovi smrti se je njegova vdova Ana dne 30. jul. 1582 potegnila za mitnico Podpečjo. Obetala je po 300 gld. na leto v dveh polletnih obrokih. Za to svoto jo je o sv. Juriju 1583 prejel v najem za tri leta Waldinov sin Jakob Dezani.

Poleg reverza je dal tudi poroško pismo, katero sta napisala ljubljanska meščana Franc Leberwurst in Luka Petek.

Tedaj si je kamniški meščan Lenart Štebe (Stäbe) prizadeval, da bi dobil podpeško mitnico v zakup. Odbil ga je vicedom pišoč dne 1. sept. 1585 kamornim svetnikom v Gradec, naj ne uslišijo Štebeta, nego naj o sv. Juriju 1586, ko mine zakupna doba, iznova poverijo Jakobu Dezaniju mitnico, katero že tri leta oskrbuje ter točno plačuje zakupnino. On imej zlasti zato prednost, ker je mnogo let pomagal svojemu očetu carinariti, ker je lepega vedenja in ker mu je izročena tudi poštna odprava (»Zumall Ime auch die Fürderung der Post, daselbst anuertrauet«). Jakob Dezani je torej prvi poštar Podpečjo. Dobovska krstna knjiga ga imenuje »Postarius supremus«. O sv. Juriju 1586 je sklenil pogodbo radi carine za daljnih šest let ter obljubil, da bo plačeval po 360 renskih gld. na leto. Poroka sta mu bila zopet ljubljanski poštni upravitelj Franc Leberwurst in Luka Petek. Rečena zakupnina je bila previsoka. L. 1591 je kamora prizanesla Dezaniju 30 gld. V nastopni zakupni dobi 1592 do 1595 pa mu je odnehala še po 30 gld. na leto. Dne 13. jun. 1594 naznanjajo graški kamorni svetniki vicedomu Ludoviku Kamilu Suardi, da je Jakob Dezani »Mauttner Zue Podt Petsch« dolžan še nekaj najemnine, ki naj jo iztirja od njega. Dne 18. dec. 1595 je Dezani prosil kamoro, naj mu da mitnico pod istimi pogoji, kakor l. 1592., zopet za tri leta v najem.

V začetku 17. stoletja je mitničaril Podpečjo Krištof Knifec (Khnifiz). Ostal je na dolgu 80 gld. najemnine ter prosil kamoro, naj mu jo odpusti (dopis kamore vicedomu Filipu Khobenzlu dne 25. junija 1607). Knifec pa ni dolgo časa pobiral carine Podpečjo. Ondotna mitnica je bila kmalu zopet v prejšnjih rokah. Dne 5. jan. 1607 naznanja kamora vicedomu, da Jakob Dezani prosi za podaljšanje najema na tri leta. Njegova prošnja se vsliši, če plača 220 ali pa vsaj 200 gld. na leto. Dezaniju se je to preveč zdelo; drugo leto je moledoval kamorne svetnike, da bi mu znižali zakupnino na 180 gld.,

kolikor je plačeval njegov prednik (Vorforder) Knifec. V dobovski krstni knjigi se l. 1625 še omenja Jakob Dezani, dne 6. okt. i. l. pa neka Violanta Dezanin, potem pa izgine to ime Izpod peči.

Pošto in mitnico je prevzel od Jakoba Dezanija njegov svak Gerhard Kraa (Krää, Kra, Craa, Khraa, Khra, a Crroa; pri ženskih Crain, Chraaijn, Krain, na pečatnem grbu te rodbine zapažamo vrano). Njegova žena Suzana je zabeležena v omenjeni krstni matici l. 1627. Gerharda Kraa je dne 29. dec. 1628 priporočil vicedom Panizol dvorni kamori, naj mu izroči carino Podpečjo, »ker je tudi pošto ondukaj dobil ter stanuje v hiši svojega bivšega svaka Dezanija, poleg tega je marljiv človek in precej imovit«. Gerhard Kraa »Postverwolter zu Pudt Petsch« je dobil dne 2. sept. 1639 sina Petra, za katerim sta prišla še dva potomca: dne 19. nov. 1643 Janez Melhijor, dne 11. maja 1645 pa Mihael, kateremu je kumoval ljubljanski prošt škof Christopolitanski Mihael Kumer pl. Kumberg. Gerharda Kraa nahajamo v dobovskih maticah poslednjikrat dne 20. sept. 1670.

Njegov naslednik je bil »Post Verboltar« in »Daz offizier des Maraitscher Viertl« Jurij Ernest Kraa, ki je dne 18. junija 1667 pisal vicedomu Eberhartu Leopoldu Ursinu grofu Blagaju, da je vrnivši se s Koroškega, kamor mu je bilo potovati radi smrti župnika pri sv. Nikolaju zunaj Beljaka Janeza Vidmarja, našel doma kamorni ukaz, veleč, naj predloži uradni cenovnik (Ambts Tariffe), da ga kamora, če bi bilo treba, poviša. On pošilja izkaz pristojbin, ne ve pa svetovati, kako bi se povišale, razun ko bi se graščakom, ki tu skozi mnogo žita in vina prevažajo, naložila carina. Dne 2. jan. 1672 je vzel Jurij Ernest Kraa cestno mitnino Podpečjo zopet v najem. Pogodbo je sklenil na 5 let za 200 gld. na leto. Zaradi kuge, ki je večkrat morila po Štajerskem in zlasti v celjskem okrožju, so zaprli prehode na Vranskem in v Trojanah (an Throianerberg); tovorniki so izostajali in mitnica je trpela škodo. Opiraje se na klavzulo iz l. 1672. ki dovoljuje izjemoma popust za časa vojne, kuge,

puntov, je l. 1682 prosil Jurij Ernest Kraa, naj mu prizaneso nekaj najemščine. Vicedom je dne 20. maja i. l. priporočal njegovo prošnjo dvorni kamori.

Poštar in carinar Jurij Ernest Kraa je bil trikrat poročen. Dne 29. okt. 1654 je sklenil zakon z Marijo Ano, hčerjo zapriseženega odvetnika (»Aduocati Jurati«) Andreja Vidmairja iz Ljubljane, ki je, porodivši mu čvetero otrok (Judito, Jurija Ernesta, Jožefa Dominika in Frančiška Antona), umrla dne 26. avg. 1677. Tudi druga žena Marija, mati petero dece, ga je ostavila iznova vdovca; dne 6. dec. 1688 so jo 28letnico zakopali pred cerkvenimi vrati na Brdu. Pet let pozneje je bil Jurij Ernest Kraa tretjič ženin; poročil se je z neko Lucijo. Umrl je krog 70 let star. Pokopali so ga na Brdu dne 18. sept. 1696.

Za njim je nastopil poštarsko službo Podpečjo njegov sin iz drugega zakona Karol Jožef Kraa, rojen dne 12. marcija 1682. L. 1701. ima že naslov »postae praefectus«. L. 1703. je odpovedal pogodbo, ki jo je bil sklenil njegov oče l. 1672. zaradi carine. Dne 3. nov. 1703 je ukazala kamora vicedomu, naj poišče drugega najemnika. Če je pa nobeden noče za 200 gld. v zakup, naj jo izroči v oskrb kakšnemu neinteresovanemu, samo Kraai ne. Vicedom je takoj poslal cesarskega odmerjalca davkov (Steuer anschlager) Podpeč poizvedovat, komu bi se na ta ali na oni način oddala mitnica. V najem bi jo vtegnil vzeti kmet Jakob Wexler, stanujoč blizu Podpeči ob veliki cesti, za 100 gld. nemške veljave na leto. Tako malo ponuja zato, ker so mitnice radi vojnih homatij jako oškodovane, in ker bi moral po dosedanji pogodbi popravljati ceste, ki so razrovane. V vsi okolici razun poštarja Kraae ni nikogar, ki bi znal pisati, svojega pobiralca (Einnehmer) ne kaže postavljati, ker bi nobeden ne prevzel te službe izpod 100 tolarjev, torej naj se da carina v najem ali Wexlerju za 100 gld., ali pa Kraai, ki bi morda še kaj več dal. Tako je dne 5. dec. 1703 poročal vicedom kamori v Gradec. Konec l. 1703 je minila poštarju Karolu Jožefu Kraa zakupna doba. Ker kamora ni dala nobenega odgovora in se je bližalo

l. 1704., je vicedom težka pregovoril ondaj Podpečjo biva-
jočega duhovnika Mihaela Wolffarta*), da je prevzel
mitnico za jedno leto proti nagradi in proti natančnemu iz-
kazu vsakdanjih dohodkov. O tem je obvestil vicedom dne
28. jan. 1704 kamoro ter pristavil, da vtegne biti duhovnik
s 40 gld. na leto zadovoljen. Ker želi dobiti konec prvega
četrtertletja nekaj mezde, pričakuje ukaza v tej zadevi. Kamora
ni črhnila niti na ta niti na poznejši vicedomov dopis iz dne
2. apr. 1704. Vicedom je plačeval vsake kvatre Wolffartu po
10 gld. Toda temu ni ugajalo mitničarjenje Podpečjo. Odpo-
vedal se je temu poslu, češ, da pojde rajši kapelanovat, kakor
da bi še nadalje pobiral carino. To je naznanil vicedom ka-
mori dne 12. nov. 1704 z opomnjo, da bo treba najeti kak-
šnega drugega pobiralca mitnine, kar pa je jako težko, ker ni
pismenih ljudi blizu mitnice razun poštarja in kmeta Janeza
Wexlerja. Karol Jožef Kraa je zmagal. Za letno plačo
100 gld. mu je došla zopet v najem podpeška carina za tri-
letno dobo od zač. 1705 do konca 1707. Kamora bi bila rada
dosegla vsaj po 120 gld. zakupnine na leto, ali Kraa se ni
vdal. Še nekaj bi bil rad izposloval: mesto triletno si je želel
šestletno najemno dobo. V dotični prošnji stoji med drugim,
da se je carina od nekdanj pobiralca pri poštnem
uradu Podpečjo (»die weeg Mauth zu Putpetsch in Crain
ist von Alters hero aldort zu Puetpetsch bey dem Post Ambt
gesamblet vndt abgefördert worden«). Kamora mu je po-
daljšala zakup samo za štiri leta, t. j. do konca l. 1711. Predno
je bil pri kraju ta obrok, je umrl Karol Jožef Kraa. Zagrebli
so ga dne 23. febr. 1711 na Brdu. Bil je ključar ondotne
cerkve. Zapustil je vdovo Ano Marijo, hčer Žige Krampergarja
z Vranskega, s katero se je bil ondukaj poročil dne 9. jan. 1701.
(Konec prih.).

*) »R. D. Michael Wolfforth« iz Podpeči je kumoval dne 29. jan.
1702 v Dobu (Krstna knjiga dobovska).

Prihod cesarja Leopolda I. v Ljubljano in prenos ostankov sv. Peregrine v cerkev sv. Jožefa.¹⁾

Spisal Janko Barle.

Bilo je leta 1660., ko je cesar Leopold hodil po Avstrijskem, da je pregledaval svoje dežele in sprejemal vdanostne izjave svojih vernih narodov. Ko je prepotoval Štajersko, kjer so ga povsod jako slovesno sprejemali (*inter applausos et triumphales arcus, erectos a fidelissimis statibus*), in Koroško, prispel je dne 7. septembra proti večeru v belo Ljubljano. Priprostega naroda, deželnega plemstva in odličnjakov zbrala se je ondi velika množica, da je videla in pozdravila svojega vladarja. S sijajnim spremstvom podal se je cesar najprej v stolno cerkev sv. Nikolaja, kjer je odpel ljubljanski škof Oton grof Buchheim zahvalno pesem. Od ondod je šel v škofijsko palačo, kjer se je nastanil. Nastopne dni je sprejemal poklonstva kranjske dežele, potrdil Ljubljančanom njih pravice in svoboščine, a potem odšel na Goriško in v Trst.

Nekoliko let poprej so se bili naselili v Ljubljani bosonogi avguštinci. Dne 22. maja 1657. položili so temeljni kamen njihovi cerkvi, na onem mestu, kjer je bilo preje luteransko²⁾ pokopališče. Uprav nekoliko dni po prihodu cesarjevem so prinesli bosonogi avguštinci iz Rima truplo sv. Peregrine, device in mučenice. Sv. Peregrina je bila do smrti bičevana z železnimi verigami, vendar se ne ve, za katerega

¹⁾ Gl. rokopis: *Translatio S. Peregrinae V. et M. ad Aedem D. Josephi Nutritii D. N. RR. PP. Eremitarum Discalceatorum S. Augustini. Labaci Anno MDCLX. die V. Octob.*, — kateri se hrani v zagrebški metropolitanski knjižnici. Ta spis je napisal znani Ivan Gregor Thal-nitscher pl. Thalberg, kakor tudi ono poročilo o bitki pri Sisku, katero sem priobčil v »Izvestjih muzejskega društva« l. 1883., str. 201.

²⁾ Bolj prav ajdovsko pokopališče, na Ajdovščini.

Uredn.

rimskega cesarja. Njeno truplo so izkopali na pokopališču sv. Priscile. Ko so jo pripeljali v Ljubljano, je niso precej prenesli v cerkev sv. Jožefa, nego so počakali, da se cesar vrne iz Trsta, da bode slovesnost večja.

Bilo je na dan sv. Frančiška Serafskega (4. oktobra), ko se je vrnil cesar Leopold ob solnčnem zahodu po cesti od Vrhnike v Ljubljano. Nastanil se je zopet v škofijskem dvorcu. Ljubljanci so onega večera, da pokažejo svoje veselje in ljubezen do cesarja, priredili sijajno razsvetljavo. Ni bilo skoraj okna v mestu, katero bi ne bilo razsvetljeno.

Drugi dan je bil slovesen prenos ostankov sv. Peregrine iz stolnice v cerkev sv. Jožefa. Ostanke svetnice so bili v dragocenem zaboju (*arcae insignis operis*) s kristalnimi okenci, na lepo okrašenih nosilih izloženi v sredi stolne cerkve. Duhovniki stolne cerkve so odpeli najprej svoj navadni »*officium divinum*«, a ko so zazvonili zvonovi, zbrali so se skoraj vsi ljubljanski prebivalci, mnogo naroda iz okolice, plemstvo, in ni manjkal niti sam cesar Leopold, četudi je bil izmučen od težavnega in dolgega potovanja. Pridružil se je tudi njegov stric, nadvojvoda Leopold Viljem, dasiravno je bil bolehen. Lep primer vladarja posnemalo je tudi dvorsko spremstvo. Bili so tu knezovi Lobkovic, Turjaški in Gonzaga, potem dvorska prefekta Portia in Schwarzenberg in domače in ptuje plemstvo. Ostanke sv. Peregrine so se nosili v sprevodu. Bila je to dolga in veličanstvena procesija. Najpoprej so šle s svojimi zastavami obrtniške zadruge, potem nadbratovščina (*archiconfraternitas*) sv. Rešnjega Telesa — katere udje so bili najodličnejši meščani in trgovci — s svojimi znaki, a za temi mnogoštevilni redovniki. Tu so bili najprej bosonogi avguštinci, potem kapucini, frančiškani, obuti avguštinci; vsak menih je nosil v roki gorečo svečo. Za njimi so stopali plemiči, okrašeni z venci in šopki in z debelimi svečami v rokah. Potem je prišlo osem duhovnikov, oblečenih v dalmatike. Nosili so na posebnih nosilih ostanke svetnice. Nosila so bila tako urejena, da je mogel narod dobro videti svetinje sv. Peregrine.

Za temi so šli bogoslovci v roketih, potem ljubljanski in bližnji duhovni, a za njimi v svojih oblačilih kanoniki stolne cerkve. Precej za kanoniki je stopal škof pičenjski in stolni prošt Frančišek Maksimilijan de Vaccano, kateri je vodil procesijo, ker je bil ljubljanski škof odsoten. Njemu je sledil cesar s svojim spremstvom, katero sem že gori omenil, in brez števila ljudstva obojega spola. Naroda je bilo tudi na obeh straneh ulic, po katerih se je vila procesija. Mnogim so se orosile oči od svetega veselja, ko so gledali tako slovesnost.

Ko je naposled prispela procesija v cerkev sv. Jožefa, je imel ondi stolni prošt slovesno sv. mašo. Ljudij je bilo toliko, da je jedva stoti del dobil mesta v cerkvi, kakor pravi pisatelj. Med mašo je igrala godba in prisoten je bil ves čas cesar Leopold. Ostanke sv. Peregrine spravili so v zakristijo, kjer so ostali, dokler niso sezidali zunaj cerkve posebno kapelico na troške nadvojvode (liberali sumptu serenissimi Archiducis).

Takrat, ko je pisatelj to poročilo pisal (nunc, dum ista scribimus), je bila ta kapelica že davno dovršena in steklena krsta z ostanki sv. Peregrine je ležala na žrtveniku, da so jo mogli vsi dobro videti. Bosonogi avguštinci so slavili spomin na prenos ostankov svetnice vsako leto zelo slovesno (duplex primae classis). Pisatelj pravi, da se je varstvu sv. Peregrine priporočala vsa dežela, posebno, da bi jo Bog po njeni priprošnji obvaroval Turkov.

Bodi mi dovoljeno tukaj še pripomniti, da se je tudi slovesno praznovanje praznika sv. Jožefa začelo v cerkvi pri bosonogih avguštincih. To je bilo l. 1675. Takrat je ljubljanski škof Jožef grof Rabatta na dan sv. Jožefa vodil v njihovo cerkev veliko procesijo, katere se je udeležil mnogobrojni narod, redovniki, duhovniki in plemstvo. Ondi je odpel škof slovesno mašo. Slavnostno pridigo je imel slavni zgodovinar, arhidijakon dolenski Ivan Ljudevit Schönleben. V pridigi je izročil deželo pod obrambo sv. Jožefa, naj bi jo

on varoval Turkov.¹⁾ Na ljubljanskem gradu so trikrat s topovi ustrelili, zapela se je zahvalna pesem in od tedaj se je vsakega leta slovesno praznoval praznik sv. Jožefa.

Kake darove je dajalo zagrebško mesto Ivanu Lenkoviču.

Spisal Janko Barle.

Ivan Lenkovič, vrstnik Ivana Kacijanarja, si je pridobil lepih zaslug in slave v turških bojih. Odlikoval se je že pri prvem obleganju Dunaja l. 1529., a potem kot namestnik stotnikov v Bihaču, kar je ostal do l. 1537. Od tukaj odšel je za uskoškega stotnika v Žumberk, a kasneje je postal zapovednik v Senju. Lenkovič se je prav mnogokrat v večjih ali manjih bitkah s Turki odlikoval kot neustrašen vojak in umen vojskovodja. Zato ga je pa cesar Ferdinand l. 1547. imenoval za tretjega zapovednika vseh čet v hrvaški Vojni krajini.

Imel je Lenkovič v onih burnih časih obilno opravila in skerbij.²⁾ Prihajal je često tudi v Zagreb. Meščani svobodnega in kraljevega zagrebškega Gradca so ga vedno lepo sprejemali in mu v znak spoštovanja, ko je bival v Zagrebu, poklanjali darove, kar je bilo takrat v navadi. V mestnih računih od l. 1557—1559. popisani so točno ti darovi, katere bodem tu priobčil, ker nam nekoliko pojasnjujejo tedanjo

¹⁾ Pisatelj pravi: »Et sane magnis eget Labacensis urbs Divorum praesidiis, utpote ad quam haereditario Christiani nominis hosti patentissimus est aditus, neque eget ille nisi viginti quatuor horis, ut ad ejus moenia armatus procurret, quod superioribus binis saeculis multoties fecit et inopinatus cum decem millibus ante portas se stitit, divina virtute non humana repulsus industria, cum interea in reliquam totam Provinciam desaeviens, cuncta ferro et flamma devastaverit, multis millibus Christianorum in servitutem abductis.

²⁾ Obširno je opisal delovanje tega junaka J. Steklasa v Letopisu Matice slov. l. 1893., str. 58 i. d.

dobo in življenje. Mesto zagrebško je take darove običajno dajalo tudi hrvaškemu banu in drugim odličnjakom, kadar so bivali v mestu.¹⁾

L. 1557. je prišel Lenkovič na veliki petek v Zagreb in ostal ondi najbrž tudi velikonočne praznike. Zagrebčani so mu prinesli v dar 18 pomaranč, 12 kruhov in vina. Pomaranče so bile takrat zelo redko in cenjeno sadje, katero je bilo v Zagrebu težko dobiti, pa je zato tudi vsaka veljala po jeden denar, često tudi več. V torek po nedelji »Cantate« istega leta je prišel Lenkovič zopet v Zagreb in se nastanil pri Krištofu Kordetu. Mesto je kupilo od Krištofa 35 pomaranč, od neke meščanke za 17 denarjev dve goski, kruha za 21 denarjev in vina za 18 den. in vse to podarilo Lenkoviču. Ko je bila v početku meseca junija istega leta domača vojska utaborjena pri Čazmi, poslali so Zagrebčani Lenkoviču, banu Petru Erdödyju (kateri je bil istega leta za bana potrjen) in drugim gospodom dva soda vina iz mestne kleti in kruha za 13 renskih gl. in 16 denarjev, katerega so spekle zagrebške gospe. V sredo pred praznikom sv. Štefana (20. avg.) i. l. prišla sta ban in Lenkovič zopet v Zagreb in tedaj je mesto kupilo pri mesarju Galu celo četrto vola (53 funtov), potem kruha za 37 denarjev in 8 pint vina in njima podarilo.

Ko je bil Lenkovič v četrtek pred praznikom sv. Mateja v Zagrebu, kupilo je mesto od mestnega župana Pavla Požgaja 4 kvarte ječmena (à 35 denarjev) in ga podarilo njemu in banu.

V l. 1558. ni prihajal Lenkovič tako često v Zagreb. V mestnih računih tega leta omenja se njegovo ime samo jedenkrat, in to v torek po prazniku obiskovanja Device Marije (2. julija). Tudi takrat je prišel z njim ban Erdödy. Ban se je nastanil pri nekem krojaču Petru, a Lenkovič pri meščanu Matiji Deli-u. Zagrebško mesto ni pozabilo na svoja gosta in

¹⁾ Gl. »Registrum introitus et exitus pecuniarum libere Ciuitatis Montis-Grecensis Zagrabiensis tempore Indicatus Egregii Matthei Zalathnoky«, v l. 1557—1559. — V kr. zemalj. arhivu v Zagrebu. Codex Cart. Num. LXV.

je prineslo v dar Lenkoviču: kruha, vina, piščancev in ovsa, banu pa hrušek, marelic, kruha in četrt vola (52 funtov). Seveda niti pomaranč ni manjkalo, katerih so obema podarili obilo.

L. 1559. je bil Lenkovič dvakrat v Zagrebu. Prvikrat, skupaj z banom, je bil v soboto pred cvetno nedeljo in tedaj njima je mesto podarilo 10 pint vina iz mestne kleti, ovsa, sena, kruha, pomaranč in dva klobuka sladkorja. Takrat so bile pomaranče drage, ker so obema skupaj podarili le štiri, a vsaka je veljala 10 denarjev. Drugič je bil pa v ponedeljek pred praznikom sv. Mateja. Zagrebčani so ga tudi lepo vzprijeli in obdarovali. Dobil je četrt vola, katerega je mesto kupilo pri mesarjih Biškupu in Gregorju, potem kruha, 5½ pint vina in ovsa. A mesto je imelo tudi nekaj koristi od Lenkoviča. L. 1558. je kupil Lenkovič od mesta za 60 tolarjev sena in l. 1559. za 80 tolarjev.

Priobčil sem to malenkost kot mal spomin na one čase. Kako se pač časi izpreminjajo!

Bratovščine na Kranjskem l. 1780.

L. 1773. je imelo 396 duhovnih bratovščin na Kranjskem 90.650 gld. 48 kr. premoženja in 5.502 gld. 11 kr. letnih dohodkov. (Mitth. d. hist. Ver. f. Kr. 1849, str. 46.) L. 1780. so pa bile (po zapisku v ljubljanskem muzejskem arhivu) še bratovščine pri sledečih cerkvah:

I. V ljubljanski škofiji:

Stolna cerkev v Ljubljani: Bratovščina presv. Trojice, Odrešenika sveta, sv. Rešnj. Telesa, sv. Janeza Nep., sv. Filipa Nerija, konfederacija plem. sv. Dizme. *Cerkev sv. Jakoba v Ljubljani:* Nemška kongregacija, latinska kongregacija, vnebovzvetja M. D., mala dijaška kongregacija, umirajočega Kristusa. *Frančiškanska cerkev v Ljubljani:* Tretji red, sv. Fran-

čiška in sv. Antona Pad., sv. škapulirja. *C. pri uršulinkah v Ljubljani*: M. B. od miru. *C. pri klarisah v Ljubljani*: sv. srca Jezusovega. *C. pri diskalceatih v Ljubljani*: sv. Jožefa, mrliška bratovščina. *C. pri avguštincih v Ljubljani*: M. B. dobrega sveta, pasú sv. Monike, sv. rožnega venca. *C. sv. Florijana v Ljubljani*: M. B. 7 žalostij. *Farna cerkev sv. Petra v Ljubljani*: M. B. 12 postaj. *F. c. na Jesenicah*: sv. R. Telesa. *F. c. v Mošnjah*: Jezusa, Marije in sv. Jožefa. *C. na Korški Beli*: sv. škapulirja, sv. Vincencija. *F. c. v Beli Peči*: M. B. 7 žalostij. *F. c. v Kranjski Gori*: Matere B. *F. c. na Bledu (v Gradu)*: sv. Rešnj. Telesa, sv. rožnega venca; *c. na Otoku*: M. B. od milosti. *F. c. v Gorjah*: sv. Rešnj. Telesa. *F. c. v Bohinju*: sv. Rešnj. Telesa, sv. škapulirja; *v Bitinjah*: sv. rožnega venca. *F. c. na Dolgem*: sv. Mihaela. *F. c. v Kranju*: sv. škapulirja, sv. rožnega venca, sv. Trojice, sv. R. Telesa. *F. c. v Vodicah*: sv. R. Telesa; *c. v Repnjah*: sv. Barbare; *c. na Šmarijini Gori*: sv. rožn. venca. *F. c. v Smedniku*: sv. Rešnj. Telesa, sv. Frančiška Ksav. *F. c. v Šmartinu pri Kranju*: sv. R. Telesa. *F. c. na Sori*: Kraljice angeljev; *c. v Preski*: M. B. 7 žalostij. *F. c. v Šentvidu nad Lj.*: M. B. brez madeža spočete; *c. v Dravljah*: sv. Roka; *c. v Topolu*: sv. Katarine. *F. c. na Vrhniki*: sv. Štefana; *c. v Horjulu*: sv. rožnega venca. *F. c. v Šent-Jerneju*: sv. rožnega venca.

II. V goriški škofiji:

Farna cerkev v Stari Loki: sv. rožnega venca; *vik. c. v Loki*: sv. R. Telesa; *špitalska c. v Loki*: M. B., M. B. 7 žalostij. *F. c. v Poljanah*: sv. rožnega venca. *F. c. v Železnikih*: sv. R. Telesa, sv. rožn. venca, sv. Antona, sv. Frančiška Ksav. *F. c. v Sorici*: M. B. 7 žalostij. *F. c. v Mengšu*: Jezusa, Marije in sv. Jožefa pod varstvom sv. Mihaela. *F. c. na Primskovem*: sv. Monike. *F. c. v Kostanjevici*: sv. R. Telesa, sv. Antona; *v kostanjeviški samostanski cerkvi*: sv. Janeza Nep. *C. sv. križa pri Kost.*: umirajočega Kristusa. *F. c. v Čadežu*: sv. imen Jezusa in Marije. *F. c. v Cirknici*: sv. R. Telesa, sv. rožnega venca; *c. sv. Roka*: sv. Štefana. *Kolegijska c. v Novem*

Mestu: sv. R. Telesa, sv. rožnega venca, sv. Sebastijana. *F. c. v Toplicah*: sv. Ane. *F. c. v Poljanah*: umirajočega Kristusa. *F. c. v Mirni Peči*: sv. R. Telesa. *F. c. v Šent-Rupertu*: sv. rožnega venca. *C. na Žalostni Gori pri Mokronogu*: M. B. 7 žalostij. *F. c. v Boštanju*: umirajočega Kristusa; *c. v Topolovcu*: sv. škapulirja. *F. c. v Ribnici*: sv. rožn. venca, sv. škapulirja, pasú sv. Monike. *F. c. v Dobropoljah*: sv. škapulirja. *F. c. v Škocijanu pri Turjaku*: krščanskega nauka, vednega češčenja sv. R. Telesa. *F. c. v Loškem Potoku*: sv. Jošta in sv. Barbare. *F. c. v Reki Koč*: sv. rožn. venca. *F. c. v Starem Trgu pri Ložu*: sv. rožn. venca. *F. c. v Spodnji Idriji*: sv. R. Telesa; *c. na Vojskem*: sv. Jožefa; *c. na Gori*: sv. Magdalene. *F. c. v Idriji*: sv. škapulirja, sv. Barbare. *C. v Šent-Vidu pri Vipavi*: sv. R. Telesa, sv. rožn. venca; *c. v Šturiji*: sv. škapulirja; *c. na Slapu*: sv. Florijana; *c. na Rzelu*: sv. Valentina; *c. na Gočah*: sv. Urha.

III. V tržaški škofiji:

Farna cerkev v Hrenovicah: sv. rožn. venca, sv. R. Telesa. *F. c. v Trnovem*: sv. rožnega venca; *c. na Premu*: sv. Nikolaja; *c. v Bistrici*: M. B. čistega spočetja, *c. v Knežaku*: sv. Barbare. *F. c. v Vremah*: sv. škapulirja. *F. c. v Senožčah*: sv. R. Telesa.

Regesti listin farnega arhiva v Kamniku.

Priobčil A. Koblar.

1291, 13. jul., v Vidmu.

Patrijarh Rajmund razsodi med duhovnom Alhardom, vodjo bolnice v Kamniku, in Gebardom Lilienberškim ali Witigonom, naddijakonom Savinjskim, njegovim bratom, prepir zarad desetih od naslednjih 18 kmetij, katere prisodi bolnici: »2 in Marchaw« (Markovo, fara Sela), kjer sta Malaz (?) in Volbenk, »1 in fontibus inferioribus« (Spodnje Studénice, fara Sela), kjer je Kristan, »1 in fontibus superioribus« (Zgoranje Studénice, fara Sela), kjer je Albert, »1 in Spisfolter«

(kaj je to?), kjer je Jakob, »2 in Holm« (Holm nad Šmartnim), kjer sta Lambert in Martin, »1 in Gradichs (Gradišče zraven Holma), kjer je Janez, »1 in Lupoglaw (kje?) prazna, »1 in Trobol (Trobčno pri Selih), kjer je Martin, »3 in Gradische« (Gradišče, kakor zgoraj), kjer so Herman, Sweha in Martin, »2 in Jaschenow« (Jesenovo f. Čemšenik, ali Jáseno f. Rova, ali Vaseno v Tuhinjski dolini), kjer sta Štefan in Martin, in »3 in Suchidol (Suhodole v kolenški fari), kjer so Chuonzo, Herman in Bernard.

Izv. pergamentna listina. Patrijarhov pečat dobro ohranjen. P. sedi, v desni ima križ, v levi knjigo, na glavi kapo.

1304, 4. maja, v Vidmu.

Patrijarh Otobon potrdi duhovniku, prebendarju altarja sv. Janeza Krstn. v fari kamniški (in plebe de Stayn), vodji ubožne bolnice ondi, pravico do kmetij in desetn, katere je dobila bolnica od kamniškega meščana Herborda.

Izv. pergam. listina; pečat je izgubljen.

1309, 21. dec. na dan sv. Tomaža, v Kamniku.

Bratje Herman, Erazem in Nikolaj, sinovi Herbordovi iz Kamnika, se odpovejo Alhardu, vodji ubožne bolnice v Kamniku, lastitve do zemljišča »in Ahoren auf dem walt« (Javorje, fara Gozd) in do dveh desetn, namreč »auf dem walchsparg vnd cze sdirsch (?) nahen pey des gueten sand kantians Kirchen«, kateri je bil kupil (ali zamenjal za neko posestvo) Alhard od Herborda. Priče so: »Groegoer von stain pharer ze wodicz (Vodice), herr Lamprecht der verweser ze newel (Nevlje), Niklau ab dem saeldenperg (Žale), Fridreich von Gerlochstain (Kolovec), wergant vnd Gaestel prueder, Erenst von vnselsdorff, frizel der dienger vnd sein sun, vnd dar zue Jaekel vnd Elbel sein pruoder Thomas Cendel Gregori pey dem tor purger ze stain vnd Oertelem von Meingospurg (Mengeš) vnd nyklaunen von rotenpuehel (Črnelo) die zden ceiten hauptlewt waren, daz si diesen prief mit ieren hangenten insigelen habent versigelt«.

Izv. pergam. listina. Pečati so ohranjeni. Napisi: 1.) S. Ortolfi de Meingospurch, 2.) S. civit. . . . ne (s turnom), 3.) S. Nicolai de Rotenpuchl.

1313, feria tertia post festum Inuentionis s. crucis (5. maja), v Ljubljani.

Henrik, češki in poljski kralj, vojvoda koroški, grof tirolski in goriški, potrdi kup, katerega je napravil duhovnik Alhard, vodja ubožne bolnice v Kamniku, s sinovi Herworda, kamniškega meščana, zarad zemljišča v Gozdu (situm in Silua), ter sprejme v svoje posebno varstvo zemljišče in bolnico, katero naj varuje njegov vicedom na Kranjskem (in Carniola).

Izv. pergam. listina (poškodovana). Pečat odtrgan.

1336, na dan sv. Nikolaja (6. dec.).

Friderik Kolovski (von Gerlochstain) in žena Katarina se zavežeta (imata sina in hčer) za vse čase, da bo dobivala bolnica v Kamniku na leto po 26 veder vina kamniške mere (v Kamniku je bil tačas vsako leto vinski semenj) iz njunih vinogradov »ze vnser vrowen in dem Dorf pey Hoffenbach auff der windischen March« (Hmeljčič pri Mirni Peči na Dolenjskem), da dobivajo hiralci vsaki petek po $\frac{1}{2}$ vedra. Pečatili so: Konrad Velikovški (von Voelkenmarcht, Pyrss Črnelski (von Rotenpuehel), ter Friderikova brata Bertold in Nikolaj.

Izv. pergam. listina. Pečati so vsi odtrgani.

1356, feria tertia ante f. s. Michaelis archang. (27. sept.), v Št. Vidu na Koroškem.

Albert, vojvoda avstrijski, štajerski in koroški, potrdi vodji bolnice v Kamniku, duhovniku Nikolaju, pismo vojvode Henrika z l. 1313. gledé zemljišča v Gozdu.

Izv. pergam. listina, pečat odtrgan.

1359, v četrtek pred sv. Katarino (21. nov.).

Udova Katarina Kamniška (von Stain), žena rajnega Konrada Velikovškega (Voelkenmarcht), podari svojo doto: grunt v Slovenski marki, kjer je Gregor, in vinograd »ze vnser vrawen pei dem wenigen Hopphenbach« (Hmeljčič pri Mirni Peči), bolnici v Kamniku. Pečatili: njena strica Bertold in Nikolaj Kolovška (brata) ter Erhard Kamniški in Jurij Zaendlein-ov.

Izv. pergam. listina, pečati so odtrgani.

1390, v nedeljo pred sv. Golom (9. okt.).

Ulrik Lancevški (Vlreich der Lantzawer) zastavi duhovniku Ditrihu, kapelanu bratovščine M. B. v Kamniku, za 5 mark šilingvinarjev ben. den., katere je njegova rajna mati prejela od omenjene bratovščine, za 3 leta zemljišče »ze Wolfspach« (v Volčjem Potoku), kjer sedi Jurij. Pečatila: Ulrik Lancevški in Seyfrid Galenberski.

Izv. pergam. listina, pečata odtrgana.

1391, v nedeljo na delopust sv. Filipa in Jakoba (30. apr.).

Ulrik Sneyder, meščan kamniški, proda svojo hišo, dvor in vrt, ki je med hišo cerkovnika Jakoba in sadnim vrtom bolnice pri farni cerkvi ob Šutenskem potoku (schutempach) pred kamniškim mestom, učitelju Frideriku in njegovi ženi Neži za 10 $\frac{1}{2}$ mark vinarjev benešk. den. proti temu, da dá kupec vsako leto po 12 vinarjev farni cerkvi M. B. za duše iz te hiše (ze schermen nach stat recht ze Stain ... vnd der Stat Richter schol sew richten). Pečat kamniškega mesta, katerega so obesili sodnik in dvanajsti priseženci.

Izv. pergam. listina, pečat odtrgan.

1397, na dan sv. Nikolaja (6. dec.).

Merchl Stüpl iz Kamnika izroči zemljišče v Tunjicah (in der Tewnitz), kjer Klemen sedi, Lavretu Göltsmidu, meščanu kamniškemu in oskrbniku bolnice, ter 12. prisežencem ondi, da naj ga vživa bolnica. Pečatila: Merchlein in njegov stric Henslein von mülling, tačas grajski grof (purggraf) v Smledniku.

Izv. pergam. listina, pečata odtrgana.

1399, v sredo pred sv. Simonom in Judo (22. okt.), v Gradcu.

Vilhelm, vojvoda avstrijski, štajerski, koroški in kranjski, grof tirolski itd., naroči grofu Hermanu Celjskemu, glavarju Kranjske, da naj poskrbi, da dobé siromaki v bolnici kamniški vina, kakor veleva volilno pismo.

Izv. papirnata listina.

1402, na delopust sv. Jurija (23. apr.).

Ortholf Schuoster z Novega trga, meščan v Kamniku, in žena Trawta in hči Neža (Nezza) prodajo hišo, dvor, hlevce

(stadel) in sadni vrt, kar leži na Novem trgu pod Starim gradom (vnder der oberen vesten) v Kamniku, katero posestvo je imela Lógarica, Nikolaju Loškemu, tačas sodniku v Kamniku, in Elizabeti njegovi ženi za 18 dobro tehtanih dukatov in 3 marke šilingvinarjev. Pečatila sta: Merchl Stüppel iz Kamnika in Pirss Dobski, tačas grajski grof na Kamniku (Oberstain).

Izv. pergam. listina, pečata odtrgana.

1426, v ponedeljek pred sv. Jurijem (22. apr.).

Bolnica v Kamniku kupi od Sey . . . in žene Marjete 2 mesnici v Kamniku pred mostom za 32 . . . Pečatila Sey . . . in Eberhard, kmet z Iga.

Izv. pergam. listina (izjedena).

1428, v ponedeljek pred sv. Vidom (14. jun.), v Gradcu.

Friderik, vojvoda avstrijski, štajerski, koroški in kranjski, zapové Ani, udovi Nikolaja Galla, da naj daje bolnici v Kamniku po 26 veder vina iz vinograda v Hmeljčiču, kakor je volil Friderik Kolovski (l. 1336).

Izv. pergam. listina, pečat izgubljen.

1444, v ponedeljek po sv. Luki (19. okt.), v Kamniku.

Ana, udova rajnega Linharta Ižanca, zamenja zemljišče v Podgorju v mengeški fari (Pudgur in Mangenspurger pharr), kjer je Klemen sedel, in ki daje 41 šilingov, 6 kokošij, pustnega piščanca in 20 jajc, s Petrom Polcem, župnikom v Moravčah, tačas ključarjem vélike bratovščine naše ljube Gospé v Kamniku, in s tedanjim cerkovnikom Petrom Brunikom, in z Nikolajem Gallenberškim in Sigmundum Lamberškim in Andrejem Lamberškim in Martinom Oedrom, udi omenjene bratovščine, za zemljišče v Volčjem Potoku v kamniški fari, kjer je »Janes vegalu« sedel, in ki daje $\frac{1}{2}$ funta šilingov, 7 kokošij in 25 jajc. Pečatila sta Jurij Kamniški in Florijan Pretzner, meščan v Kamniku.

Izv. pergam. listina, pečata ohranjena; prvi ima v polju jednoglavca orla in opis »Jörg von Stain«.

1449, v petek po sv. Filipu in Jakobu (2. maja).

Jurij Kamniški prodá vrt, ležéč pred mestom na Šutnji tostran potoka, v mengeški fari, med hišo Andreja Schuster-ja

in cesto, po kateri se jezdi v Ljubljano, Andreju Schusterju, meščanu kamniškemu, za 11 dunajskih mark vinarjev. Pečatila: prodajalec in meščan Martin Ödder.

Izv. pergam. listina, pečata sta odtrgana.

1450, v dan sv. Radegunde 13. avg.).

Janez iz Loke in Neža (»Nesa«) njegova sestra prodasta pol desetine v Spodnjih Črešnjicah in v Kokošnjah (zu nider Kerstetten vnd zu Kokoschen), v moravški fari, od 3 $\frac{1}{2}$ zemljišč, katera imata v fevdu od Andreja Gall-a »von Rudolffseg« (Rožek, razvalina pri Svinah v moravški fari), Lambertu Knoffter-ju, meščanu kamniškemu in njegovi ženi Marjeti za 51 mark dobrih dunajskih vinarjev. Pečatila: Jurij Kamniški in Martin Oedder, meščan kamniški.

Izv. pergam. listina, pečata odtrgana.

1455, v sredo po kresu (25. jun.).

Henrik Stawthaymer, meščan ljubljanski, proda zemljišče v Gunceljah (Kuntzlach) v šentvidski fari nad Ljubljano, kjer Svetec sedi, in ki daje na leto 3 funte vinarjev ali jedno kupno mero (kaufmess) ovsa ljubljanske mere, eno kokoš in 25 jajc, Matiji Vidicu, meščanu in vodji ljubljanske bolnice, potem pa zemljišče v Zalogu (Salag), kjer »Zersschan« sedi, v kamniški sodniji, v moravški fari, in ki daje po 3 funte vinarjev, 5 kokoš in 25 jajc, Marksu Scheuer-ju meščanu in vodji kamniške bolnice, za 68 funtov dobrih dunajskih vinarjev. Pečatili so: prodajalec, Gašpar Weltz, oskrbnik Kranjske in oskrbnik v Višnji Gori, ter Matija Vidic.

Izv. pergam. listina, pečati odtrgani.

1457, 12. aprila, v Rimu.

Kardinal Jakob podeli kapeli sv. Lenarta v farni cerkvi, kamniški ¹⁾ (?), kjer se po domače pravi Za Kalom (zachalom), v oglejski škofiji, 100 dnij odpustkov vsem vernim, ki to kapelo obišejo na malega šmarna dan, ali na praznik sv. Petra in Pavla, sv. Gregorija, ali sv. Lenarta, ali pa, če zanjo kaj darujejo.

Izv. pergam. listina, pečat se je izgubil.

¹⁾ Cerkev v stranjski fari Za Kalom, in v farni cerkvi je tudi altar sv. Lenarta.

1459, v petek pred 5. nedeljo po vel. noči (27. apr.).

Rotija, hči Eberharda, kmeta z Iga, soproga Jakoba Kamniškega, proda svoje zemljišče v Zdušu (Sdus), kjer sedi Mali, Swantz-ov sin, v kamniški fari, veliki bratovščini in altarju naše ljube Gospé, ki je v farni cerkvi na strani, kjer se pride iz bolnice, za 56 funtov vinarjev. Pečatili: Ivan Raymund, Martin in Jakob Kamniška.

Izv. pergam. listina, pečati še visé.

1464, v nedeljo po sv. Jakobu (29. jul.).

Jakob Petschacher s Črešnjic (Kchersteten) in njegov sin Jurij Schuester iz Moravč prodasta desetino od štirih zemljišč »zw patriarchsdorff in Aycher pharre« (Podreče¹⁾, vas v dobski fari), kamniškemu meščanu Martincu in njegovi ženi Katarini za 41½ dobro tehtanih ogerskih goldinarjev in dukatov. Pečatila: Vilhelm Polec, župnik v Moravčah (Morawtsch) in Jurij Gall z Rožeka (Rudolfsekch, pri Moravčah).

Izv. pergam. listina, pečata odtrgana.

1465, v sredo, na delopust sv. Petra v verigah (28. jul.).

Brata Mihael in Gregor Schuster, meščana kamniška, in njuna sestra Marjeta prodajo hišo z vrtom na Novem trgu v Kamniku, med Mihaelom Schuster-jem in Andrejem Schuster-jem, Martincu v velikih ulicah (in der grossen gassen), tačas ključarju bratovščine naše ljube Gospé v koru (im chör). Pečatila sta meščana: Jurij Seydel in Vrban iz Konjic (Ganabitz).

Izv. pergam. listina.

1466, v četrtek pred »judica« v postu (20. marc.).

Primož Schuster, meščan kamniški, in njegova žena Barbara prodasta dvor in vrt v mestu, med hišo Jakoba Avniča (awnisch) in vrtom Haidline, Martincu v velikih ulicah, tačas ključarju bratovščine naše ljube Gospé v koru, za 2½ goldinarja. Pečatila meščana: Jurij Seydel in Matej Salliteck.

Izv. papirnata listina.

¹⁾ Na Podreci staro ime, zdaj Podrečah.

1468, na dan sv. Apolonije (9. febr.).

Jurij Gall z Rožeka (Rudolfseck) dá Janezu Knofter-ju, meščanu kamniškemu, v fevd pol desetine v Spodnjih Črešnjicah (nider kerstetten) in 2 zemljišči v Kokošnjah (kokoschen) v moravški fari. Pečatil: Jurij Gall.

Izv. pergam listina, pečat odtrgan.

1468, v petek pred sv. Lukežem (14. okt.).

Jera, udova rajnega Andreja Gallenberškega, proda meščanu Marku Sallitecku (menda za bolnico v Kamniku) zemljišče v Črnem Potoku (Schwarzenpach) in desetinsko pravico do 13 kmetij z dvema deloma. Pečatili: Sigismund Lamberški, prodajalka, in Jošt Lamberški.

Izv. perg. listina (raztrgana), pečati izgubljeni.

1472, v ponedeljek pred sv. Jurijem (20. apr.).

Mihael Molik, meščan kamniški, proda od posestva, ki je ima v fevdu od Janeza Galla z Rožeka, desetino od 3½ zemljišča v Spodnjih Črešnjicah in v Kokošnjah v moravški fari, Janezu Knofter-ju, meščanu kamniškemu, za 50 celih in 8 polovičnih dobrih tehtanih ogerskih goldinarjev in dukatov. Pečatila sta Gašpar Vaist in Janez Herič.

Izv. pergam. listina, pečata odtrgana.

1477, na dan sv. Ulrika (4. jul.).

Erazem Pettschacher, meščan ljubljanski, proda dve zemljišči, prvo v Zagorici, drugo pa v Zdušu v kamniški fari, kjer Jurij sedi, Linhartu Šipek-u, meščanu kamn. in vodi bolnice v Kamniku, za 164 dobrih ogerskih goldinarjev. Pečatila sta: Gašpar Meltz, oskrbnik Kranjske, in Jurij Hueter, meščan ljubljanski.

Izv. pergam. listina, pečata odtrgana.

1486, v petek pred sv. Jurijem (21. apr.).

Linhart Šipek, svetni duhovnik (laybriester) iz Kamnika, proda zemljišče v Srednji Vasi, v fari sv. Martina v Tuhinju, kjer je Andrej Srimšak sedel, Juriju Germek-u, meščanu in tačas vodi bolnice v Kamniku, za 62 dobro tehtanih ogerskih dukatov goldinarjev. Pečatila: Ivan Zellenperg in Ivan Herrsch.

Izv. pergam. listina, pečata sta odtrgana.

1488, 13. novembra, ad S. Udalricum in Robenstain (na Vranji Peči).

Pascasius, škof pičenjski in vesoljni vikar oglejski, podeli vernim, ki obiščejo cerkev sv. Ulrika na Vranji Peči (Robenstain), podružnico cerkve M. B. v Kamniku v oglejski škofiji, in tu klečé trikrat molijo angeljsko češčenje, za večne čase odpustek 40 dnij sledeče praznike: božič, obrezovanje, razglašenje, vel. petek, vel. noč, vnebohod, binkošti, sv. Telesa, ob praznikih M. B. in apostolov in evangelistov ter svetnikov, katerih svetinje so ondi vložene, nedelje v postu in vse svête.

Izv. pergam. listina, pečat odtrgan.

1495, na dan sv. Cecilije (22. nov.).

A. Kekil in Lambert Schuster prodasta kot ključarja bratovščine sv. Duha (od črevljarske zadruga) zemljišče v vasi Bùč (watscha), v fari sv. Martina v Tuhinjski dolini, Luki, meščanu in vodji bolnice poleg farne cerkve v Kamniku, za 44 funtov vinarjev deželne veljave. Pritisnil se je mestni pečat.

Izv. pergam. listina, pečat odtrgan.

1498, v ponedeljek pred sv. Filipom in Jakobom (20. apr.).

Ulrika Paradeiser-ja, oskrbnika posestev Vilhelma Turjaškega na Kranjskem pričevalno pismo o desetinah v Spodnjih Črešnjicah in Kokošnjah v moravški fari.

Izv. pergam. listina, pečat odtrgan.

1499, 31. maja, v Stranjah.

Sebastijan, škof konovijski, sufragan in vesoljni vizitator patrijarha Dominika Grimana, posveti 31. maja 1499 v podružnici s. Benedikta v Stranjah, v fari kamniški, v oglejski škofiji, svetišče (chorum) in veliki altar v čast sv. Benedikta in sv. Martina in vloži svetinje sv. Gereona, Evfemije, Dorotheje, Tekle in Erazme, ter posveti tudi na levi strani altar sv. Hermagore in Fortunata in sv. Roka in vloži vanj ravno istih svetinje, določi tudi, da naj dobé verni, ki obiščejo cerkev ob obletnici posvečenja, katera naj se obhaja v nedeljo po presv. Trojici, ter ob sledečih dnevih odpustek 40. dnij, veljaven za vse čase. Ti dnevi so: božič, obrezovanje, razgla-

šenje, vstajenje z naslednjima dvema praznikoma, vnebohod, binkošti z 2. praznikoma, sv. Trojice, sv. Telesa, vseh svetov, prazniki Matere B., apostolov, sv. Benedikta, Martina, Hermagore in Fort. in Roka.

Izv. pergam. listina, pečat, ki ima na sredi patrijarhov grb, je lepo ohranjen.

1500, 9. aprila, v Rimu.

Kardinala Oliverij, škof sabinski, in Ludovik Janez podelita za cerkev sv. Benedikta v Stranjah (Ville Stragne), v oglejski škofiji, na prošnjo Štefana Molendinarja (mlinarja) 100 dni odpustkov za vse čase vsem vernim, ki to cerkev obiščejo o sledečih dnevih: sv. Benedikta, Martina, Marka, Hermagore in v dan obletnice posvečenja.

Izv. perg. listina, pečat odtrgan.

1507, 19. maja, v Ljubljani.

Hieronimus de Franciscis, škof koronski in generalni vizitator patrijarhata, dovoli kamniškemu župniku Juriju Hertenfelser-ju, da sme premestiti praznovanje posvečenja cerkve in velikega altarja sv. Benedikta v Stranjah (Stranach) od nedelje po sv. Trojici na drugo nedeljo po sv. Jakobu ap. z odpustki, podeljenimi pri posvečenju cerkve (kora).

Izv. pergam. listina, okrogli pečat patrijarhov ohranjen.

1509, v torek pred velikonočjo (3. apr.).

Matija Molek, meščan kamniški, proda zemljišče pri vinogradu (am weingarten) nad kamniškim mestom Luki Šmidu, meščanu kamniškemu in ključarju farne cerkve, za 15 funtov vinarjev in 60 šilingov dež. veljave. Pečatili: Ambrož Kürsner, sodnik kamniški, Janez Valič in Lambert Schuster, meščana kamniška in prispečenca mestnega sveta.

Izv. pergam. listina.

1510, v nedeljo pred novim letom (29. dec.).

Henrik Rechpockh, meščan kamniški, prodá hišo in dvor na trgu v Kamniku, med hišo Uršule Jurist in med hišo Lamberta Schuster-ja, potem pa vrt, ležeč na Mlâki (an die Lagkhen) pred kamniškim mestom pri vrtu Neže Ropet, Baltazarju Petschecher-ju, meščanu in vodji bolnice v Kamniku,

za 25 tehtanih ogerskih dukatov goldinarjev. Pečatili so: prodajalec, Lambert Schuster in Jurij Jakobič, meščani.

Izv. papirnata listina.

1511, 10. januarja.

Katarina, udova Urbana Kamniškega, voli v svoji oporoki vpričo Baltazarja Betschacher-ja, Luke Smida, Ambroža Kürsner-ja in Petra Reščeta (Reschetu), meščanov in prisežencev mestnega sveta v Kamniku, farni cerkvi n. lj. Gospé v Kamniku vrt na Mlâki (an der Lagkhen) pred kamniškim mestom, med vrtoma Jurija Abessibach-a in vrtom Matevže Schuster-ice; cerkvi naj daje vrt na leto po 40 šilingov. Pečatila: Ambrož Kürsner in Peter Reščeto.

Izv. pergam. listina.

1511, 14. maja.

Martin Juha, svetni duhovnik (Laybriester) iz Kamnika, proda hišo in dvor, med hišo sv. Marije Magdalene in na voglu poleg bolnice na Šutnji pred kamniškim mestom, Luki Šmidu in Baltazarju Betschacher-ju, meščanoma kamn. in ključarjema farne cerkve naše ljube Gospé v Kamniku. Pečatila sta: Evstahij Baron, kamniški sodnik, in Janez Ryemar, meščan in priseženec mestnega sveta.

Izv. pergam. listina.

1512, v soboto pred sv. Urhom (3. jul.).

Krištof Zellenperger s Krumperga (Krawperg) proda dve pusti zemljišči v Mali Lašini (klain Läschin), v dobski (zdaj zlato-poljski) fari, od katerih jedno ima v najemu Peter in daje 1 funt vinarjev in 10 šilingov in, kadar je zemljišče posedeno, daje po 2 marki vinarjev, drugo ima pa v najemu njegov brat, ki daje 1 marko vinarjev in 40 šilingov, in, kadar je posedeno, daje po 2 marki šilingov, Baltazarju Betschacher-ju in Jakobu Sybar-ju, meščanoma in ključarjema naše ljube Gospé farne cerkve v Kamniku. Pečatila: Prodajalec in David Gal z Rožeka (Ruedolfsegk).

Izv. pergam. listina, pečata izgubljena.

1513, v soboto po sv. treh kraljih (8. jan.).

Jurij Eysnpart, meščan kamniški, proda svojo njivo na Žalah (Salnperg) Baltazarju Petschacher-ju in Jakobu Morav-

čar-ju, meščanoma in ključarjema (zechmaister) farne cerkve n. lj. G. v Kamniku, za 12 ogerskih gold. in 48 šilingov. Pečat je pritisnil Erazem Stayrer, nadduhovnik Gorenjski, a pečat je odtrgan.

Izv. pergam. listina.

1513, 14. avgusta.

Jera Reluta, udova Jakoba Pernika, v Kamniku, voli farni cerkvi M. B. v Kamniku svojo hišo, ležečo med hišo Jurija Pernika in vrtom Jurija Lesarja, na Novem trgu zunaj mestnega ozidja. Navzoči: Janez Walh, sodnik kamniški, Ambrož Vnsmach, Jurij Pernik, Gašpar Koleno in Matej Leopicide, meščani. Pisal je oporoko Jurij Letzian iz Loke, duhovnik oglejske škofije, javni notar.

Pergam. listina.

1515, v soboto pred sv. Elizabeto (17. nov.).

Marun Dobovšek, meščan kamniški, proda hišo in dvor, ležečo med Blažetovo in Kasetovo hišo na Novem trgu pred mestom, bolnici in njenemu vodji Juriju Lasser-ju za 8 funtov vinarjev. Pečatili: Ambrož Kürssner, Janez Kramar in Janez Valič, meščani in priseženci mestnega sveta v Kamniku.

Izv. pergam. listina.

1516, 20. oktobra, v Rimu.

Jednajst kardinalov podeli cerkvi sv. Jerneja ¹⁾ (na Malem Gradu) v mestu Kamniku, ki je podružnica cerkve M. B. pred mestom, na prošnjo Vrbana Fabri-ja in Gregorja Tančič-a in drugih prebivalcev mesta odpustek za vse čase vernim, ki to cerkev obiščejo ob naslednjih godovih: sv. Jerneja, Lamberta, Elizabete, Eligija in v dan obhajanja posvečenja cerkve (6. nedeljo po veliki noči).

Prepis.

1526, na dan sv. Urha (4. jul.).

Jurij Meziniec in žena Radigunda se odpovesta ključarjema farne cerkve v Kamniku Štefanu Schuster-ju in Jakobu

¹⁾ Sedaj je ondi cerkev sv. Eligija. Sv. Jernej in sv. Eligij sta oba patrona kovačev.

Moravčar-ju pravic do zemljišča, katero je bil (l. 1509. ležeče ob vinogradu) Radigundin oče, Molek, prodal farni cerkvi. Pečatili so: Tomaž Obveysibach, mestni sodnik, Janez Kramar in Miha Pawtler.

Izv. papirnata listina.

1532, v petek po sv. Ilju (6. sept.), v Kamniku.

Mestni sodnik, občina in vodja bolnice v Kamniku prepusté Tomažu Slugi in njegovi ženi Katarini zemljišče pri sv. Martinu v Tuhinjski dolini, v kamniški fari in sodniji, ki je last kamniške bolnice, kjer je sedel prej oče Pavel Sluga, in ki daje na leto 1 funt vinarjev in 4 vinarje v črnih novcih, 4 vinarje za vožnjo, 4 vinarje za drva, 4 kokoši in 24 jajc, za 12 renskih goldinarjev s pogojem, da bo Luka Haffner z ženo Ratijo imel do smrti en del tega zemljišča, namreč njivo, vrt in dvor, od tega pa dajal bolnici po 24 kr.

Izv. pergam. listina. Privezan je dobro ohranjen mestni pečat; na njem so mestna vrata.

1534, 9. aprila, v Kamniku.

Jernej Posch, vodja bolnice v Kamniku, prizna, da je prejel od ključarjev farne cerkve, Štefana Jelena in Boštijana Schneider-ja, 20 funtov vinarjev (funt se računi po 17 reparjev 2 vinarja) na pósodo, da jih plača Matiji Knofiču namesto Tomaža Obveysibach-a.

Izv. papirnata listina.

1540, na sv. Andreja dan (30. nov.), v Kamniku.

Ambrož Lamberški, stolni dekan in oficijal v Solnogradu, prošt pri Gospej Sveti in župnik kamniški (Kirchherr zu Stain), prepusti Gregorju Müllnerju, njegovi ženi Jeri in nju moškim potomcem farovško zemljišče, mlin in ledino (Öden) pri sv. Mavriciju (v Šmarici) v kamniški sodniji, v mengeški fari, proti temu, da bosta dajala vsako leto župniku kamniškemu od mlina po 80 kr., 4 mere pšenice, 4 mere soršice, 4 mere ovsa, 1 merico pšena, 3 povesma prediva (Harzechling), 8 kokošij, 1 pustnega piščanca, 25 jajc, 5 dnij delala tlako, 1 dan s konjem, vojdnine (vogtey) 1 star ovsa, oskrbniške pravice (Ambtmansrecht) polovico pšenice ter od ledine (ali

prahe) 128 kr., 1 merico pšena, 8 kokoš, 1 predpustnega piščanca in 25 jajc; in ker je Gregor Müllner brez vednosti župnika ali vikarja pri deželnem vicedomskem uradu v Ljubljani prišel pod vojdstvo, da plačuje po svoji krivdi od mlina in zemlje po 2 starja ovsa in 2 kopuna, ter je tako zemljišče obtežil, je obljubil, dokler se to ne razbremeni, da bo dajal župniku na leto po 1 star ovsa in 1 kopuna; pri nastopniku zemljišča bo pa prejemščine (Anlait) deseti vinar. Pečatil je župnik Lamberger.

Izv. pergam listina, pečat je nekoliko odkrušen.

1552, na svečnico (2. febr.).

Janez Petschechar, svetni duhovnik (Laibriester), predikant, kapelan in varuh (Custos) velike bratovščine naše ljube Gospé v Kamniku, prepusti z dovoljenjem mestnega sodnika in svetovalstva Pankracu in bratu Blažu Remuši zemljišče v Pálovičah, v kamniški fari in sodniji, proti temu, da bodeta dajala navadne urbarske dače, plačevala davke ter s tlako in drugimi uslugami bratovščini ostala pokorna. Pečatila sta in podpisala se: Janez Petschechar in Bernhard Stainer, meščan kamniški in prošt omenjene bratovščine.

Izv. pergam. listina, visi še samo Stainer-jev pečat.

1556, 30. junija.

Jakob Lamberški, vitez s Kámena (zum Stain), upravnik deželnega glavarstva in deželni oskrbnik na Kranjskem, Anton baron na Turnu in Križu, dedni maršal goriške grofije, Ivan Josip, baron na Brdu in Vógerskem (Hungerspach), vsi trije cesarski svétniki, Kozma Ravbar na Kravjeku in Jošt Gallenberški Podpečjo (zu Gallenstein), odposlanci deželnih stanov, prodajo zarad zastalega davka zemljišče kamniške bolnice na Buču (Wutsch) v Tuhinjski dolini, kjer Jurij Navžit sedi, in ki daje na leto po 2 renska goldinarja in 40 krajc., Janezu Gregu, meščanu ljubljanskemu, za 34 renskih gold. (1 ren. goldinar = 60 krajc.). Pečatili so zgoraj omenjeni štirje možje.

Izv. pergam. listina, zadnja dva pečata sta odtrgana, prva dva cela.

1586, 25. januarja, v Kamniku.

Toman, Simon, Andrej in Marjeta, žena mlinarja Debevca, prodajo hišo in dvor v Kamniku na trgu, med hišama Luke Avniča in Lorenca Žlebnika, z vrtom »am Griess« pred mestom, med vrtoma grofa in barona Ahaca Turenskega in udove Marjete Merjaske v Kamniku, ki daje vsako leto farni cerkvi n. lj. Gospé po 21 krajcarjev in 1 vinar dače, Juriju Wolfu in Marjeti, njegovi ženi. Pečat kamn. mesta.

Izv. pergam. listina, pečat je odtrgan.

1587, 14. oktobra, v Kamniku.

Lovrenc Trebelšek, kapelan v Špitalu na Koroškem, proda svoj deloma po starših podédovani, deloma od Andreja Proseka, meščana kamn., iz zástave rešeni vrt, katerega je nekdanj zastavila Magdalena, udova Lovrenca Merjasca, njegova sestra, in ki leži med Prosekovim in Lambergovimi vrti pod Žalami (vntern Sältenperg), Mihaelu Koželju (Koschel), meščanu kamn., in Jeri, njegovi ženi. Mali pečat kamn. mesta.

Izv. pergam. listina, okrušeni pečat še visi.

1589, 5. julija, v Kamniku.

Marko Sobant, meščan kamniški in ključar (probst) bratovščine naše ljube Gospé v Kamniku, dovoli, da sme Lovrenc Stržin v Buču (Wutsch) v Tuhinjski dolini, podložnik omenjene bratovščine, pol zemljišča v vasi Buču prodati Blažu, sinu Tomaža Zupana v Buču. Pečatila: Sobant in Simon Unger, kapelan bolniški in varuh omenjene bratovščine.

Izv. pergam. listina, pečata izgubljena.

1600, 2. junija, v Gradcu.

Nadvojvoda Ferdinand dá fevdno pismo Ivanu Jakobu pl. Edling-u, vladnemu svetniku, o tem-le njegovem posestvu: grad vipavski z mlinom, vrtom, njivami in travniki, 1 zemlj. na Gradišči in 1 desetino, v Matenji Vasi (Mattensdorf) 3 zemljišča, 1 zemlj. v Goričah, 3 zemlj. v Hruševju, 3 zemlj. v Hrenovicah, 1 zemlj. na Studencu, 1 zemlj. v Trnovici, 1 zemlj. v Samotorici, 1 zemlj. v »Salles«, 1 zemlj. v »Edling« ali »Khases« (Kosezah), 6 $\frac{1}{2}$ zemlj. v »Verblein« pri Igu in nekaj travnikov v Pijavi Gorici.

Pap. kopija.

1604, 10. aprila, v Kamniku.

Jakob Kratinar (Khraetiner) na Krátini, podložnik grofov in baronov Turnskih in Kriških na Križu, prodá desetino od zemljišča na Kratini, ki je fevd najstarejega iz rodovine Paradeiserjev v Neuhaus-u (pri Tržiču) in na Gradišču (f. Želimlje), magistru Boštijanu Trebuhau-u, nadduhovniku gorenjskemu in župniku v Kamniku. Pečatil je Seyfrid Rasp na Ostrem (Osterberg f. Dol) in v Dolu (Lustthal), oskrbnik graščine kamniške (Oberstain).

Izv. papirnata listina.

1606, 28. avgusta, v Neuhaus-u.

Lovrenc Paradeiser v Neuhaus-u in na Gradišču, dedni nadlovec koroški, podeli Ahacu Vojski, pooblaščenцу soseske na Gradišču, v moravški fari pod kamniško (Oberstain) deželno sodnijo, v fevd desetino od zemljišča na Kratini v kamniški fari, ki spada pod grajščino kamniško, a je fevd Paradeiserjev, katero je bil magister Boštijan Trebuhau, nadduhovnik gorenjski za oglejsko škofijo in župnik kamniški, prej (l. 1604.) kupil od Jakoba Kratinarja, zdaj pa prodal zastopniku gradiške soseske Ahacu Vojski. Pečatil Lovrenc Paradeiser v Neuhausu.

Izv. pergam. listina; Paradeiserjev pečat dobro ohranjen.

1609, 18. decembra, v Neuhaus-u.

Lovrenc Paradeiser v Neuhausu in na Gradišču, dedni nadlovec koroški, podeli magistru Boštijanu Trebuhau, nadduhovniku (Erzpriester) gorenjskemu za oglejsko škofijo in župniku kamniškemu, v fevd desetino od zemljišča, katero ima Jakob Kratinar na Kratini, v kamniški fari pod graščino kamniško (Oberstain), (katero desetino je bil Trebuhau 29. aprila l. 1605. od Paradeiserja dobil v fevd, potem pa Ahacu Vojski ali soseski na Gradišču prodal, da je ta kup 28. avgusta l. 1606. Paradeiser potrdil in fevd Vojski podelil) kupljeno od Ahaca Vojske, pooblaščenca soseske na Gradišču, v moravški fari pod kamniško deželno sodnijo. Pečatil Lovrenc Paradeiser.

Izv. pergam. listina; pečat prav dobro ohranjen.

1616, 9. februarja, v Kamniku.

Adam Lukan, mestni sodnik v Kamniku, voli v svoji oporoki, da naj se plačuje »do konca sveta« od njegove hiše, ki leži v Velikih ulicah med Vrban Grošeljnovo in Jurij Knifčevo hišo, in od vrta, poleg drugih urbarskih dač vsako leto še po 30 krajcarjev farni cerkvi M. B. na Šutnji. Pečatili: Adam Lukan, sodnik, Boštijan Trebuh, naddijakon gorenjski in župnik kamniški, Pavel Jugovec, mestni kapelan, Gašpar Pesijak, Florijan Žagar, Janez Ramšek, Vrban Topercer in Vrban Grošelj, svétniki notranjega sveta, ter Janez Namor, mestni pisar v Kamniku.

Izv. pergam. listina; ohranjeni so še štirje pečati.

1621, 14. maja, v Neuhaus-u.

Henrik Paradeiser v Neuhausu in na Gradišču, dedni nadlovec koroški in kranjskih stanov prisednik deželnega in dvornega pravdišča (Hofrechten), potrdi Janezu Komarju, mestnemu pisarju v Kamniku ter ključarjema farne cerkve, meščanom Vrbanu Grošeljnu in Janezu Topinerju, podaritev desetine od zemljišča na Kratini pri Kamniku (Oberstain), katero desetino je bil rajni magister Boštijan Trebuh, naddijakon gorenjski in župnik kamniški, 18. dec. 1609 kupil od Ahaca Vojske in soseske gradiške in podaril farni cerkvi v Kamniku. Pečatil: Henrik Paradeiser.

Izv. pergam. listina; pečat odtrgan.

1626, 27. novembra, v Ljubljani.

Mihaelu Walch-u, župniku kamniškemu, napovedó deželni stanovi, da naj ključarji farne cerkve naše lj. Gospé v Kamniku plačajo zastali davek od zemljišča na Kratini, katero je bil kupil rajni župnik Boštijan Trebuh, iz njegove (Trebuhanove) zapuščine.

Izv. papirnata listina.

1628, 21. februarja, v Kamniku.

Mihael Valič (Wallich), patrijarhov naddijakon savinjski, župnik laški (Tüffer) in pooblaščen oskrbnik kamniške fare, prepusti, vsled dovoljenja, danega 21. septembra 1627 o pri-

liki vizitacije od vicedoma kranjskega Oktavija Panizoll-a, od cesarja poslanega komisarja »in temporalibus«, v fevd vrt, imenovan »Ziglstadel«, Sebastijanu Proseku, meščanu in trgovcu kamniškemu in njegovim dedičem, da bodo plačevali v župni dvorec po 30 kr. na leto. Podpis in pečat Valičev.

Izv. pergam. listina; pečat odtrgan.

1635, 13. marcija, v Kamniku.

Krištof Plank, apostolski protonotar, cesarski svetnik, nadduhovnik gorenjski in župnik kamniški, prepusti farovškega pol zemljišča na Praprotnem pod sv. Primožem, katerega je imel kot »stift« rajni Primož Starovašnik, z istimi pogoji njega sinu Matiji, samo da bo plačal mrtvaščino in prejemščino. Podpis in pečat župnikov.

Izv. papirn. listina.

1636, 8. maja, v Kamniku.

Jurij Knifec in Gregor Winkler, ključarja farne cerkve v Kamniku, potrđita (kot gruntna gosposka) Andreju Jagodcu nakup zemljišča v »Kerschdorff-u« (Črešnjevek v cerkljanski fari), da je sme imeti vse življenje in potem dati sinu Tomažu ali pa Juriju.

Izv. papirn. listina.

(Dalje prih.).

Mali zapiski.

Slovenska imena ljubljanskih ulic pred 100 leti.

(Konec.)

Druga topografiška imena: na bregi, per fistamiji (Vicedomgebäude), sedanji deželni dvorec, prim. Fiftomfka ali Fiftamfka gafa; na gradi, sa gradam, Pod gradam, na Proviontu pod gradam (to ime sem pobral iz starejše šentpeterske oklicne knjige iz l. 1769—1775; predno so klariški samostan na Dunajski cesti izpremenili v vojaško skladišče, so imeli vojaki svojo pekarnico in živežnico na Poljanah pod Gradom, prim. J. Vrhovec, Hptst. Laibach, 178); v' Rebri; penes Skofiam; pod Tranzho; per velki vahti; na Shabjeki.

Krajevna imena iz predmestij in iz okolice: na Polanah, is Spodneh Polan, na sgornih Polanah; pred mestam S. Petra, na šentpeterškem predmestju, na premestju S. Petra, na predmestju, v' predmestju, predmestam, na foršati, is Schempeterskega foršata, na S: Petra Foršchate; krauja dolina (is kravle Doline); v' blatni vafi, v blatni gafsi; Kurja vafs; v Jami per Capuzinarjih (dne 6. sept. 1782 je bil pri sv. Petru na oklicu: »D. Joanes Georgius Schmikel [Žmikelj, prim. besedo »žmikelj« v Pleteršnikovem Sl.-n. slovarju, II. 970] viduus kavafski Moister habitans v Jame pred Kapucinarje«. To »Jamo« navaja šentpeterska oklicna knjiga še l. 1786: »per Kovatzhe ú Jame« in l. 1792, ko se je ženil zopet neki »kovaški moister, sdai v Jami per Capuzinarjih. № 63«; bila je v starem obmestnem jarku); na Ajdovščini (tako so zvali izza starodavnih časov sedaj brezimni trikotni trg — nekdanje rimsko »ajdovsko« grobišče — »per Zirqvi S. Jofhefa na velikeh zefstah«, kakor je zapisal o. Marko Pohlin na naslovni list Marianskega Kempensarja l. 1769., t. j. na razkrižju Dunajske in Marije Terezije ceste; to ime se je ohranilo v baš imenovani oklicni knjigi l. 1784. v spakudrani obliki: na fhaitoushim in via regia prope Disalceatos); Beshigrad; sa Polousham paroch. B. V. M. anunc. (= hinterm Ballhause; sa Polousham se omenjati v šentpeterski oklicni knjigi dve hiši: № 71 l. 1787. in № 25 l. 1794. Poslednja hišna številka mi je pomogla, da sem prišel na sled, kje nam je iskati ta kraj. Hintern Ballhause in Baderischen Garten N. 25 je namreč umrla Mariji Kramericu dne 4. jun. 1775 hčerka Barbara, kakor se bere v »Wochentliches Kundschaftsblatt des H. Krain« 1775 str. 368.); v' Krakovim; na Fertice; v' Ternovim; v' gradifhi; na Lushi; Na lejpim poti (na lejpi poti); na Kolesje, v' Kolefsije; na gmaine; pod Rofhenbaham; Pod turnam svunej Lublane; na Pulfrarsho; na Zornoufhe na Moroftu.

Iz prve frančiškanske oklicne knjige, ki je precej mlajša od obeh izčrpljenih: trnovske in šentpeterske — začčenja se z l. 1798. ter sega do srede avg. 1815 — dodajem še te-le ljubljanske topografske drobtine:

nad krishankam, sunej krishanku, sraun krishanku; sa Sidam v Schushtarfski gafsi; v Nunfski Gafsi, pred nunfskim kloftram; na kopzi-narskimu plazu; v Avgustinarski Gafsi; v Parmherzigarski Gafsi; ú Elephantousk gafs; u Gartnarski Gafsi; na Zelouski Zefsti, na zeift prut zelouzu, na krainsk zesti; na Grabnu Ternoufke fare. (Popravek: v 3. seš. naj se na str. 116 bere: v Mokarjove, ne pa v Moharjove Hische).

J. Vrhovnik.

Izdaje in zalaga »Muzejsko društvo za Kranjsko.«

Natisnil A. Klein & Comp. v Ljubljani.